

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MATHEMATICKÝ ÚSTAV V OPAVĚ

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

Slezská univerzita v Opavě

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Vyhodnocení úrovně uplatnitelnosti absolventů vybraných bakalářských oborů Matematického ústavu v Opavě v praxi (za léta 2008/2009 – 2011/2012)

Úvod

V období června a července probíhal na webových stránkách Matematického ústavu v Opavě (dále jen MÚ) dotazníkový průzkum absolventů vybraných bakalářských oborů. Dotazník byl zpracován v rámci projektu OPVK CZ.1.07/2.2.00/15.0174 Inovace bakalářských studijních oborů se zaměřením na spolupráci s praxí.

Poslání výzkumu

V posledních letech se čím dál více pozornost vysokých škol zaměřuje na zjišťování úrovně a kvality poskytovaného vzdělávání a to především prostřednictvím získávání zpětné vazby od absolventů. Je to logické, neboť právě uplatnění absolventů na pracovním trhu a také jejich zpětný pohled na vysokoškolské studium je nejrelevantnějším odrazem kvality poskytnutého vzdělání.

Cíl výzkumu

Cílem výzkumu bylo vyhodnotit služby, které poskytuje MÚ svým studentům. Získat elementární přehled o tom, jak vybavení odcházejí absolventi do praktického profesního života, jak v něm prospívají a jak může případně MÚ toto vybavení zvýšit. Dotazník byl vytvořen podle metodiky Šed'a, V. – Šed'ová, K., 2008: Uplatnění absolventů VUT v Brně v roce 2006 v praxi. Výsledky výzkumu budou využity k nasměrování dlouhodobého rozvoje Matematického ústavu v Opavě.

Výzkumné téma

Výzkumné téma dotazníku je zaměřeno na několik hlavních oblastí. Dotazník obsahuje 23 otázek, které se týkají následujících oblastí:

- Základní informace o absolvovaném oboru
- Aktuální pozice absolventa na trhu práce
- Zpětné hodnocení míry korespondence vysokoškolské přípravy s požadavky praxe
- Vzdělávací plány absolventů.

Závěrečná otázka je otevřená a dává absolventovi prostor pro vyjádření jakýchkoliv připomínek, komentářů nebo názorů na studium na MÚ, které nebyly předchozími otázkami zachyceny.

Výzkum byl pojat jako statistické reprezentativní šetření, základní technikou sběru dat se stal dotazník. Návrh a vedení výzkumu podléhaly standardním sociologickým postupům kvantitativního výzkumu.

Základní výzkumné otázky

V rámci výzkumného tématu byly stanoveny následující základní výzkumné otázky:

1. Jak absolventi MÚ vstupují na trh práce?
2. Jak se absolventi MÚ uplatňují na trhu práce?
3. Nakolik vysokoškolská příprava odpovídá požadavkům praxe?
4. Jaký názor mají absolventi na své další vzdělávání?

Ad 1. Jak absolventi MÚ vstupují na trh práce?

Otázka si klade za cíl popsat některé důležité okolnosti vstupu absolventa na trh práce. Základním zjištěním je pokračování v navazujícím studiu, současná situace absolventa a doba, za kterou absolventi nalézají své první zaměstnání. Taktéž je zjišťováno, jestli absolvent pracoval kvalifikovaně v oboru již během studia na vysoké škole a jestli byl se svým tehdy budoucím zaměstnavatelem během svého studia na vysoké škole v kontaktu.

Ad 2. Jak se absolventi MÚ uplatňují na trhu práce?

V rámci otázky jsou sledovány údaje o aktuální profesní situaci absolventů MÚ: jaké je jejich momentální zaměstnání a jaké vzdělání a používání cizího jazyka si toto místo vyžaduje.

Ad 3. Nakolik vysokoškolská příprava odpovídá požadavkům praxe?

Cílem otázky je zjistit, do jaké míry se kompetence získané na vysoké škole překrývaly s kompetencemi požadovanými v praxi. Tedy to, jak dobře škola své absolventy pro praxi vybavila a co jim ve školní přípravě z tohoto hlediska chybělo. Tento cíl je ošetřen v prvé řadě prostřednictvím „indexu deficitu“, který v několika klíčových oblastech zjišťuje, co respondentům z profesního hlediska chybělo bezprostředně po nástupu do praxe. Identifikujeme tak oblasti, ve kterých MÚ vybavuje své absolventy do praxe adekvátně, resp. méně adekvátně. Index zahrnuje následující položky:

- Odborné teoretické znalosti
- Odborné praktické znalosti
- Znalost ovládání potřebného softwaru
- Manažerské dovednosti
- Schopnost řešit nové problémy
- Znalosti jak se prosadit na trhu práce
- Komunikační dovednosti
- Prezentační a sebeprezentační dovednosti
- Jazykové dovednosti.

Ad 4. Jaký názor mají absolventi na své další vzdělávání?

Cílem otázky je zjistit, zda absolventi cítí potřebu dalšího vzdělávání. Sledujeme jejich zájem o další zvyšování kvalifikace.

Základní soubor

Základním souborem výzkumu byli absolventi MÚ prezenčního bakalářského studia oborů Aplikovaná matematika (dále jen AM), Matematické metody v ekonomice (dále jen MME) a Aplikovaná matematika pro řešení krizových situací (dále jen AMKS) za akademické roky 2008/2009 – 2011/2012. Celkem bylo sebráno a zpracováno 30 dotazníků vyplněných absolventy. Výzkum byl započat v měsíci červen 2013 a vyhodnocení bylo provedeno k 30. 7. 2013. Absolventi vyplňovali dotazník online na internetu.

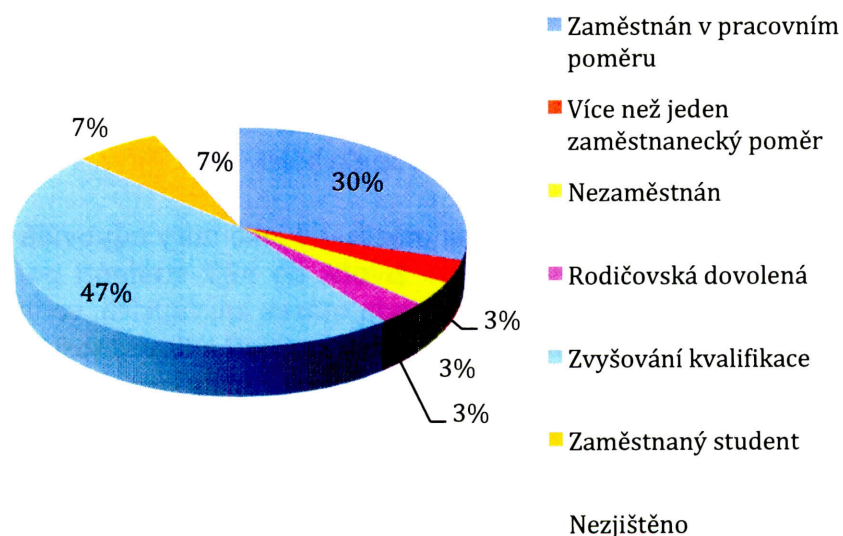
Výsledky výzkumu

Dotazník celkem vyplnilo 14 absolventů oboru AMKS, 13 absolventů oboru MME, 2 absolventi oboru AM a 1 absolvent oboru AMKS a MME zároveň. Z hlediska absolutní četnosti bylo zastoupeno nejvíce absolventů z roku 2012 (40 %), nejméně z roku 2010 (13 %).

Z 30 absolventů bakalářských oborů MÚ, kteří vyplnili dotazník, jich pokračovalo v navazujícím studiu celkem 26. Nejčastějším výběrem absolventů MÚ pro pokračování ve studiu byla Vysoká škola báňská (31 %) a Žilinská univerzita v Žilině (19 %). 15 % absolventů pokračovalo ve svém studiu na MÚ (konkrétně 2 absolventi oboru AM a 2 absolventi oboru MME).

Současnou situaci absolventů vyjadřuje graf.

Současná situace absolventů

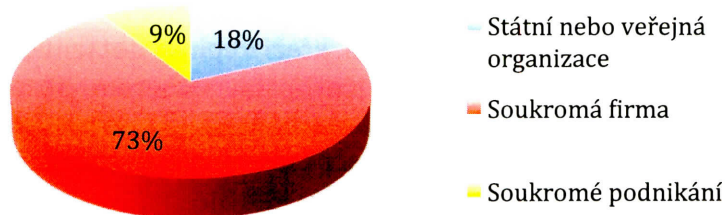
Celková doba v měsících, po kterou byl absolvent od ukončení vysoké školy nezaměstnaný, znázorňuje tabulka.

Počet měsíců	0	1	2	3	4	6	14	24
Četnost	21	1	2	1	1	2	1	1

Většina absolventů během svého studia na MÚ nepracovala kvalifikovaně v oboru a 16 % absolventů již bylo během studia na vysoké škole v nějakém kontaktu se svým budoucím zaměstnavatelem. Z uvedeného vyplývá potřeba klást u studentů bakalářských oborů velký důraz na výběr poskytovatele praxe a taktéž umožnit studentům aktivně se podílet na volbě poskytovatelů praxe.

Přehled současného zaměstnání absolventů zobrazuje graf.

Zaměstnání absolventů

Absolventi uvedli, že pracovní místo, které v dané době zastávají, vyžaduje ve 42 % vysokoškolské vzdělání v oboru, který vystudovali. Dále, 25 % zastávaných míst vyžaduje jakékoliv vzdělání, bez ohledu na obor studia. Zbývajících 33 % zastávaných míst vyžaduje středoškolské vzdělání.

Až 83 % absolventů uvedlo, že jejich současné zaměstnání vyžaduje aktivní znalost cizího jazyka, ve většině případů anglického.

Značná část dotazníku byla věnována otázce, do jaké míry odpovídá studium na MÚ potřebám praktického profesního života, do něž studenti po absolutoriu vstupují. Respondentům jsme položili sadu otázek zjišťujících, co jaké míry jim při nástupu do praxe dostačovaly nejrůznější znalosti a dovednosti. Respondenti se mohli vyjádřit, jestli jim znalosti a dovednosti stačily nebo ne a pokud ne, co jim chybělo. Výsledky ukazují, že absolventi v různých oblastech své profesní přípravy pociťují některé deficity.

Mezi největší deficity absolventi řadí odborné teoretické znalosti (38 %) a jazykové dovednosti (38 %), dále pak odborné praktické dovednosti (25 %),

znalost ovládání potřebného softwaru (25 %) a znalosti jak se prosadit na trhu práce (25 %). Žádný z absolventů nepociťoval chybějící schopnost řešit nové problémy a jenom 6 % respondentů uvedlo, že jim nestačily jejich manažerské dovednosti, komunikační dovednosti a prezentační a sebeprezentační dovednosti. Některým absolventům při nástupu do praxe chyběly konkrétně tyto dovednosti a znalosti: zkušenost s mezinárodním obchodem, vybrané teoretické znalosti, ekonomické znalosti, některé praktické dovednosti, hlubší znalost MS Excel, práce v MS Access, jak vést jednání, psychologie obchodu. U jazykových dovedností absolventi upozorňovali na absenci konverzací, obchodní, technické a odborné angličtiny.

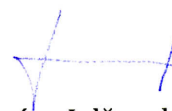
Drtivá většina absolventů má za to, že se bude v budoucnu dále vzdělávat (87 %), přičemž 53 % má zájem o další vzdělávání na MÚ.

Absolventům MÚ jsme ještě na závěr dotazníku dali prostor pro vyjádření svých připomínek, komentářů nebo názorů na studium. Většina ohlasů byla pozitivních, absolventi si chválili nabyté dovednosti a znalosti nejen v profesním, ale i osobním životě, oceňovali osobní přístup na MÚ i samotné velmi kvalitní studium. Za nedostatečnou považují výuku jazyků i způsob vykonávání praxe. Pro obor AM bylo doporučeno větší zaměření na samotnou aplikaci v praxi dle požadavků potenciálních zaměstnavatelů.

Závěr

Provedený výzkum poukázal na silné i slabé stránky studia uvedených oborů. Většina uvedených nedostatků je řešena právě projektem, v jehož rámci dotazníkový výzkum probíhal. Výstupy jednotlivých klíčových aktivit projektu tak dávají určité předpoklady pro zlepšení uplatnitelnosti absolventů inovovaných bakalářských oborů na trhu práce. Zda budou tyto předpoklady efektivně uplatněny, bude možno ověřit při dalším dotazníkovém šetření, se kterým se počítá v rámci udržitelnosti projektu.

Dne 30. 7. 2013 zpracovala

Ing. Katarína Jelšovská, PhD.